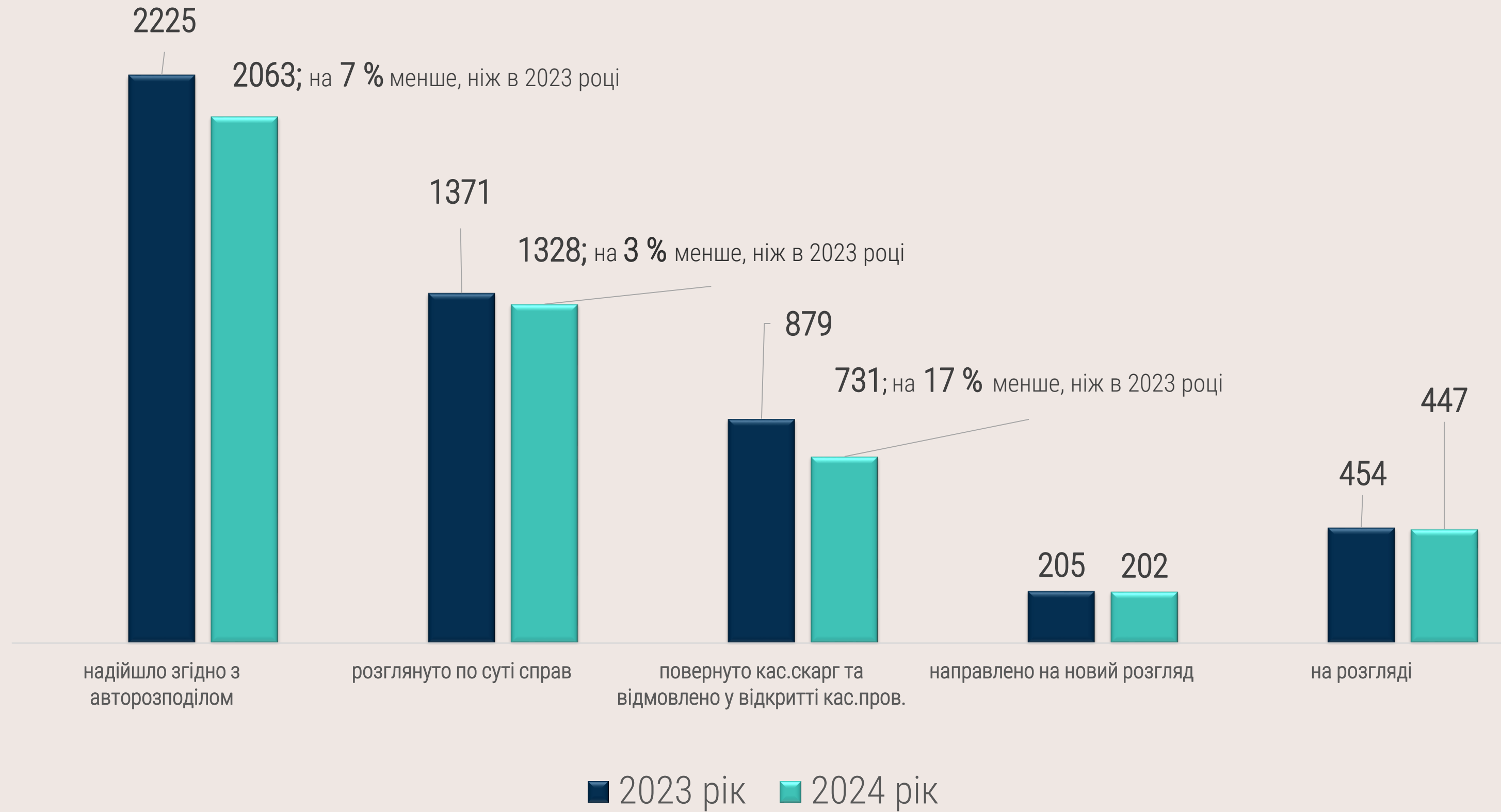

Верховний
Суд

Про підсумки роботи судової палати для розгляду
справ про банкрутство КГС ВС за 2024 рік

Статистичні показники за 2023 - 2024 роки

Розгляд справ судовою палатою для розгляду справ про банкрутство КГС ВС протягом 2024 року

8

постанов ухвалено
судовою палатою

2

постанови, у якій судова палата
відступила від висновку щодо
застосування норми права у подібних
правовідносинах

Передача справ на розгляд об'єднаної палати КГС ВС (далі – ОП ВС)

4

справи передано протягом
2024 року на розгляд ОП ВС

5

постанов ухвалено ОП ВС у
справах, переданих суддями
судової палати у 2023 році

Передача справ на розгляд
Великої Палати Верховного Суду
(далі – ВП ВС)

8

справ передано суддями судової
палати протягом 2024 року на розгляд
ВП ВС

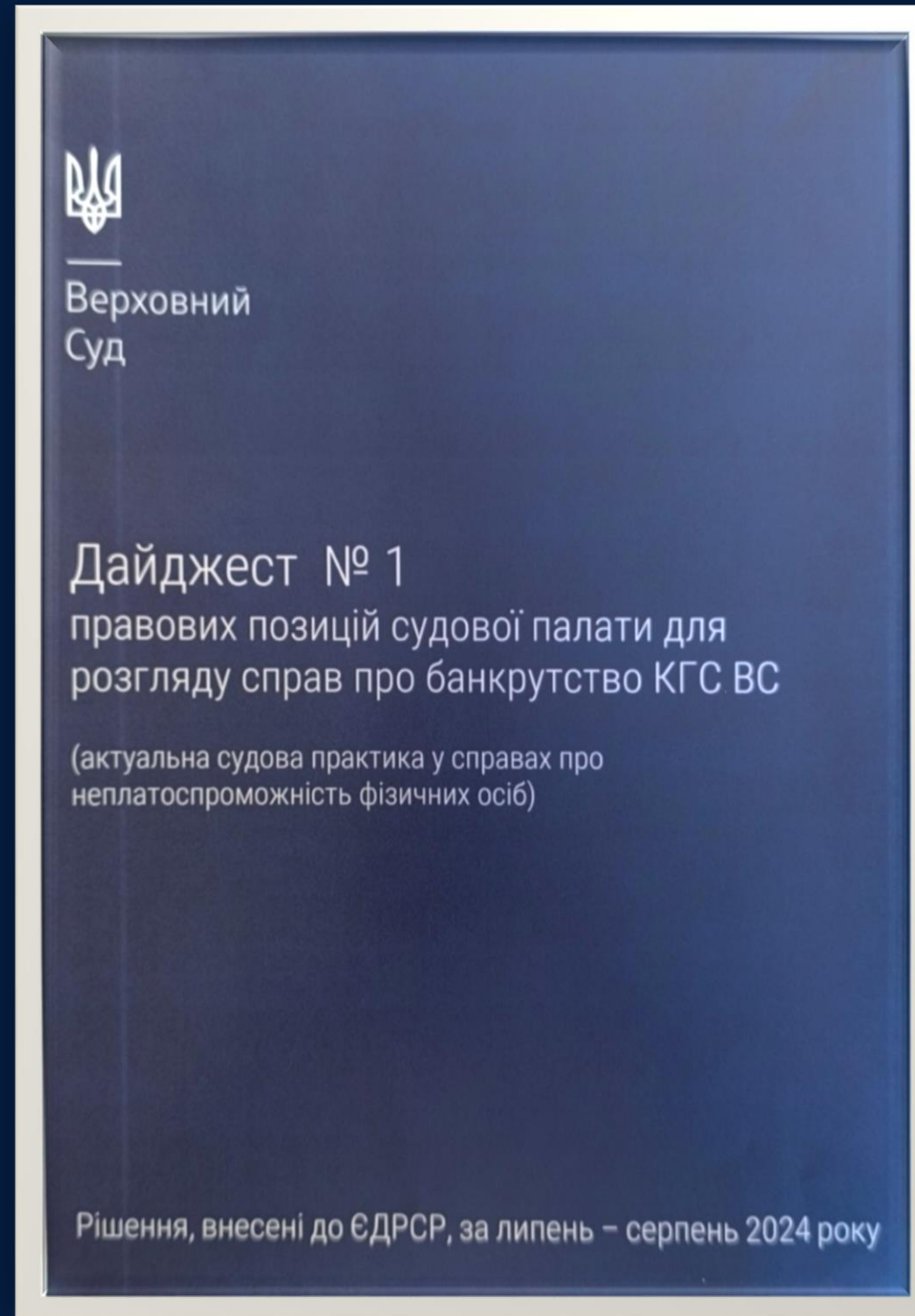
2

постанови ухвалено ВП ВС у
справах, переданих суддями судової
палати у 2023 році

За результатами
аналізу та
узагальнення судової
практики упродовж
2024 року судовою
палатою підготовлено

11

методичних
інформацій загальним
обсягом 324 арк.,
з них у вигляді:

8

дайджестів правових позицій
судової палати

1

довідки щодо застосування
принципу судового контролю у
відносинах неплатоспроможності та
банкрутства

1

презентації «Правові висновки Верховного
Суду у складі судової палати для розгляду
справ про банкрутство Касаційного
господарського суду, сформульовані у 2023
році»

1

огляду правових висновків
Верховного Суду у складі судової
палати для розгляду справ про
банкрутство КГС ВС

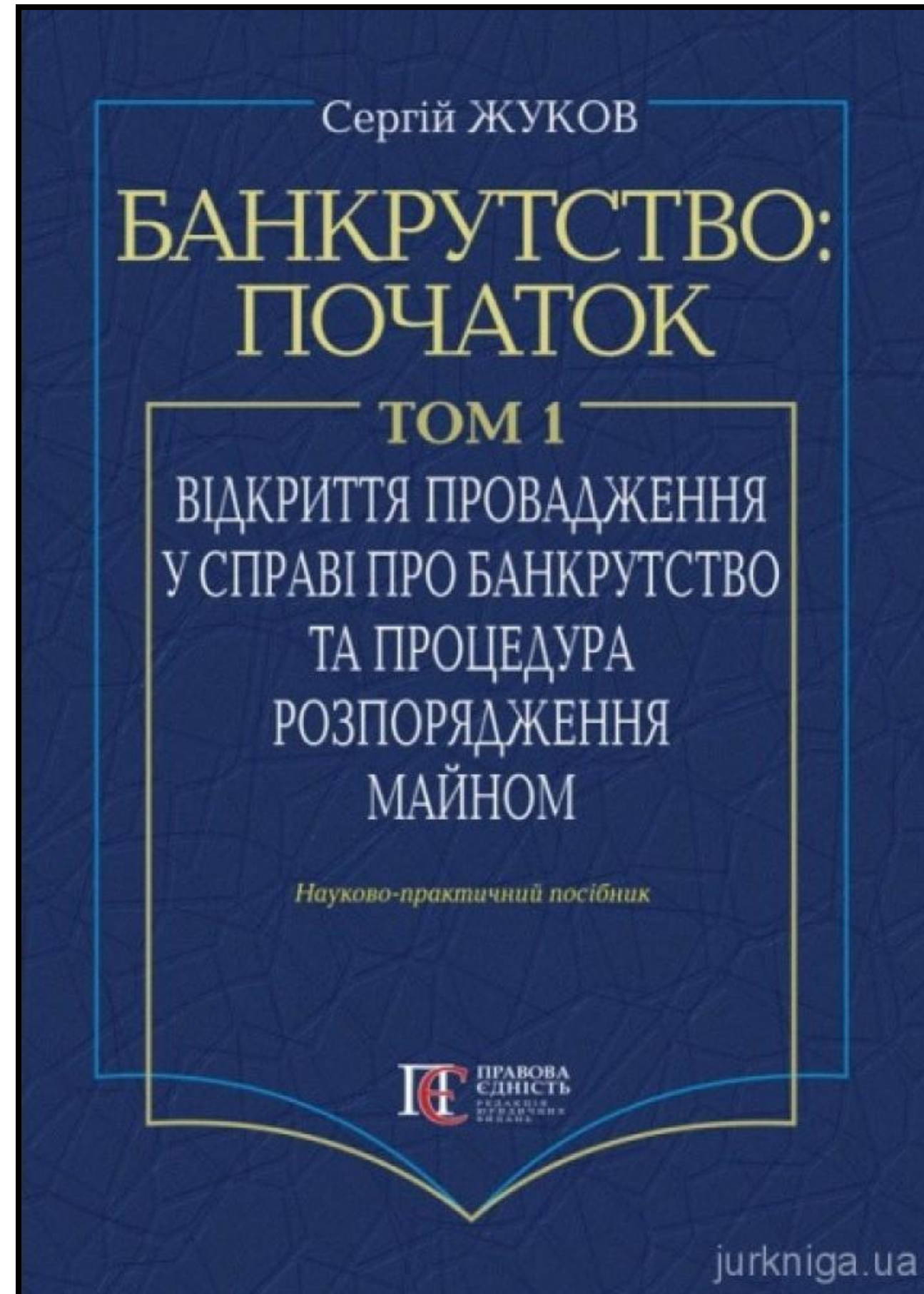

Судовою палатою протягом 2024 року
за результатами розгляду судових
справ, що мають суспільне значення
підготовлено

12

інформаційних повідомлень, які в
подальшому подано управлінню
комунікаційної діяльності для
опублікування на веб-сайті Верховного
Суду, офіційній сторінці Верховного
Суду та КГС ВС у мережі «Facebook» .

Протягом 2024 року судді судової палати неодноразово висвітлювали правові позиції КГС ВС у справах про банкрутство, які формують єдину правозастосовну практику

Олег Васьковський, секретар судової палати для розгляду справ про банкрутство Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

Головна » Новини »

ЧИ ЗАЦІКАВЛЕНА ДЕРЖАВА ВТРАЧАТИ КОШТИ В ПРОЦЕДУРАХ БАНКРУТСТВА?

22.04.2024 13:28

РУБРИКА АНАЛІТИКА, НОВИНИ, СТАТТІ
ДЖЕРЕЛО «ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА»

ПОДІЛИТИСЯ В:

В. Я. Погребняк
orcid.org/0000-0001-7195-0845
доктор юридичних наук,
суддя

Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

ФОРМИ НОРМОТВОРЧОСТІ (ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТИ)

Постановка проблеми. Нормотворчість (нормотворення, правотворення, правотворчість) виступає однією з важливих проблем сучасної юридичної науки і практики [1, с. 34–36; 43–47]. Незважаючи на те, що у цілому на науковому рівні теорія правового регулювання суспільних відносин отримала активне розкриття у працях кінця ХХ – початку ХХІ століття, у тому числі у контексті розгляду механізму правового регулювання суспільних відносин, а також його стадій та компонентів, сьогодні вона активно поглиблюється одночасно за декількома напрямками, важливим з яких виступає концепція «якості закону» [2, с. 13; 3, с. 54].

Положення цієї концепції визначають основні умови забезпечення прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб шляхом ефективного і належного правового регулювання суспільних відносин. При цьому вона є частиною окремого наукового напрямку сучасних юридичних досліджень, що отримав назву «легіспруденція», предметом вивчення якого виступають у тому числі питання співвідношення кількості нормативно-правових актів та положень з якістю норм права [4, с. 20] або, інакше кажучи, ефективності правового регулювання.

Основною детермінантою утворення цього напрямку наукових розробок виступило поглиблення позитивістських тенденцій в упорядкуванні суспільних відносин, тобто розширення сфер суспільних зв'язків, охоплених правом, з одночасним поглибленням правового регулювання вже врегульованих відносин у напрямку його деталізації, а також необхідність пошуку балансу між позитивізмом та юснатуралістичними концепціями у межах тенденції розширення сфер впливу норм позитивного права.

Ураховуючи наведені обставини, може скластися враження, що дослідження правового регулювання у сучасних умовах зводиться переважно до аналізу юридичної технології. Проте насправді це не так.

Поглиблення уявлень про механізм правового регулювання суспільних відносин підійняв проблеми різного масштабу і характеру. Однією з них виступає власне розуміння нормотворчо-

сті (правотворчості). Незважаючи на те, що, по суті, ця категорія є базовим елементом у розумінні феномену правового регулювання, конкретні форми «створення» норм права наразі залишаються дослідженими певною мірою фрагментарно. Уявлення про те, що саме є «створенням» норми, тобто у якому результаті воно втілюється, наразі не зведено до єдиної цілісної наукової картини. Це, своєю чергою, є однією з перешкод на шляху наукового розв'язання, зокрема проблеми «судового нормотворення», яка наразі активно обговорюється переважно у контексті застосування судами положеньного цивільного та господарського законодавства України. Загально-дозвільний підхід при властивий правовому регулюванню цих відносин з урахуванням обсягу останніх у загальномасиві суспільних зв'язків, що складають суспільство, є одним із факторів, який сприяє виникненню ситуацій, розв'язання яких суспільству, власне, і змушує замислитися над проблемою «судового нормотворення». Суд, крім того, він також виконує окремі нормотворчі функції [1, с. 37–38].

У зв'язку з цим розгляд форм нормотворчості, які фактично являють собою способи відповідної діяльності, виступає пререквізитом для наукового вирішення багатьох сучасних проблем правового регулювання суспільних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми структурної будови норми права, а також специфіка форм створення нормативних актів завжди ставали предметом дослідження таких науковців як Я. О. Верназюк, В. М. Бондар, О. В. Волощенко, С. М. Гусаров, С. М. Данилюк, Л. І. Заморська, М. С. Кельман, Є. В. Куріш, В. І. Лебеденко, К. С. Лісова, Л. В. Могілевська, Т. Є. Мураховська, І. І. Онищук, З. О. Погорілий, П. М. Рабінович, І. В. Романська, В. Є. Рубан, А. С. Токарська, О. Р. Шишка та ін.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні форм нормотворчості, тобто зовнішніх проявів процесу, спрямованого на «створення» норми права з урахуванням особливостей конструктивної побудови нормативної моделі поведінки.

Література

1. Тертишник В. М. Верховенство права [Електронний ресурс] // Велика українська енциклопедія. 2021. Режим доступу до ресурсу: https://vue.gov.ua/Верховенство_права (дата звернення: 12.09.2024).
2. Francioni F. et al. Access to Justice as a Human Right. Florence, 2007. 272 p.
3. Collected Edition of the «Travaux Préparatoires» of the European Convention: Preparatory Commission of the Council of Europe, Committee of Ministers, Consultative Assembly 11 May – 8 September 1949. P. 142.
4. Cappelletti M., Garth B. (ed.) Access to Justice and the Welfare State. Alphen, 1981. Vol. 4. 391 p.

«СУДОВА ПРАВОТВОРЧІСТЬ» ЧИ «СУДОВА НОРМОТВОРЧІСТЬ»? (ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АСПЕКТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОКТРИНАЛЬНИХ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ПОЛОЖЕНЬ)

Погребняк В. Я.

Підвищення ролі судової практики в упорядкуванні цивільних відносин активно підштовхує вчених-правників до наукового розв'язання проблеми «судової правотворчості» та «судової нормотворчості» і надання обґрунтованої відповіді на питання юридичної можливості судів України створювати норми права. Лексико-семантичний аналіз зазначених лексичних конструкцій виступає першим кроком на шляху досягнення окресленої мети.

Ключові слова: *судова правотворчість, судова нормотворчість, правотворення, нормотворення, судова практика.*

Активний розвиток цивільних відносин, що проявляється у виникненні в активному впровадженні учасниками таких відносин специфічних та унікальних взаємозв'язків, що формуються між ними, а також загальна тенденція більш детальної регламентації положеннями чинного цивільного законодавства України суспільних відносин, збільшення масиву нормативного цивільно-правового матеріалу і поглиблення суспільних зв'язків, призвело до певних змін й у дослідницькому апараті цивілістики.

Об'єктом наукового аналізу все частіше стають конкретні вузькі і проблемні, а в понятійно-категоріальний апарат повсякденного вжитку увійшло таке поняття як «суто термінологічне питання». Сьогодні його рівною мірою вживають і цивілісти, і практиканти й переважно для позначення певної ситуації в якій змістовне наповнення вичерпано аналізом у зв'язку з чим подальший її розгляд матиме характер «дискусійного питання».

Не заперечуючи у цьому ключі орієнтацію науки цивільного права на вирішення практичних проблем, відзначимо, що з вживанням зазначеної лексичної конструкції обережним. Адже все об'єктивне цивільне право, якщо не сказати, що правова реальність, мислиться людиною посередництвом понять і категорій, які являють собою основні ознаки правових явищ, а також основні форми передачі юридичної інформації. М. І. Любченко, саме мова, будучи знаковою системою, служить у тому числі засобом спілкування та передачі правової інформації у зв'язку з чим право не може існувати без мови [42].

Тому, якщо певне питання чи проблема виникає стосовно терміну, це означає, що за ними стоїть питання чи проблема сутнісного характеру. Проте на відсутність розв'язання «термінологічного» питання (проблеми), як мінімум, упорядкування понятійно-категоріального апарату для уникнення різночитань у ході розвитку професійної системи.

З практичної точки зору це означає, що незалежно від того чи проблема (проблема) в аспекті цивілістичного дослідження або ж у ході практики правотворення наявності або відсутності сутнісної основи в її змісті варто застосувати термін «суто термінологічне питання».

Погребняк В. Я.,
доктор юридичних наук, суддя
Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

ПРОБЛЕМА СУДОВОЇ НОРМОТВОРЧОСТІ У КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОЇ ГІЛКИ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена розгляду проблеми судової нормотворчості у контексті принципу поділу влад, а також законодавчого регулювання діяльності судової гілки влади в Україні.

Автор піддає аналізу положення Конституції України, а також законодавчих актів, зокрема Закону України «Про судоустрій і статус суддів», у контексті визначення змісту категорії «правосуддя», що розкриває концептуальне завдання судової гілки влади. Також досліджуються положення Цивільного процесуального та Господарського процесуального кодексів України у ключі встановлення змісту категорій «вирішення спору», «розгляд та вирішення справи» та «судочинство» з метою визначення функціональних особливостей діяльності судів в Україні.

Окрема увага присвячена аналізу положень Закону України «Про правотворчу діяльність», як законодавчого акту, що визначає правові та організаційні засади правотворчої діяльності, принципи і порядок її здійснення.

Формується висновок, що на рівні положень чинного законодавства України зроблено спробу покладення на суд виключно функції застосування норм права. При цьому, що стосується «нормотворчих» можливостей суду, то вони як не санкціоновані чітко на рівні закону, так і не заборонені й не спростовані ним. Сама ж діяльність суду, яка полягає у «здійсненні правосуддя», наразі розкривається через форму такої діяльності, тобто «судочинство», зміст якої розкривається у положеннях процесуальних кодексів.

Таким чином з точки зору характеру вирішення піднятої проблеми на рівні положень законодавчих актів складається ситуація за якої концептуальні завдання судової гілки влади, зокрема «вирішення спору» та «розгляд та вирішення справи», які є функціями правосуддя, не окреслюються у своїй повноті. Водночас ці ж положення не містять чіткої заборони на здійснення правосуддя, що стосується діяльності в аспекті всієї багатогранності і діяльності правосуддя.

Ключові слова: норма права, нормотворчість, правосуддя, судочинство, судова практика, мотворчість, поділ влади.

Pohrebniak V. Ya. Problem of the judicial rule-making in the context of legislative regulation of judicial branch activity in Ukraine

Abstract. The article deals with the problem of judicial rule-making in the context of legislative regulation of judicial branch activity in Ukraine.

The author analyzes the provisions of the Constitution of Ukraine, as well as legislative acts, in particular the Law of Ukraine On Judiciary and the Status of Judges, in the context of defining the content of the category "dispute resolution", "dispute resolution" and "judicial activity" with the aim of defining the functional features of the judicial branch activity in Ukraine.

Particular attention is paid to the analysis of the provisions of the Law of Ukraine "On the Law-making Activity", as a legislative act determining the juridical and organizational principles and order of its realization.

It is concluded that a serious attempt has been made to place on the court only by the function of rule-enforcement. But this is not sanctioned clearly by the law, nor prohibit or either by the law. The content of the general rule deals with "execution of justice" is currently regulated by the procedural code.

Назва статті "Судова правотворчість" і "судова нормотворчість": лексико-семантичний аналіз

Автори ВОЛОДИМИР ПОГРЕБНЯК
доктор юридичних наук, суддя Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (Київ, Україна) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7195-0845> pogrebnyak@supreme.court.gov.ua

Назва журналу Юридичний журнал «Право України» (україномовна версія)

Випуск 5 / 2024

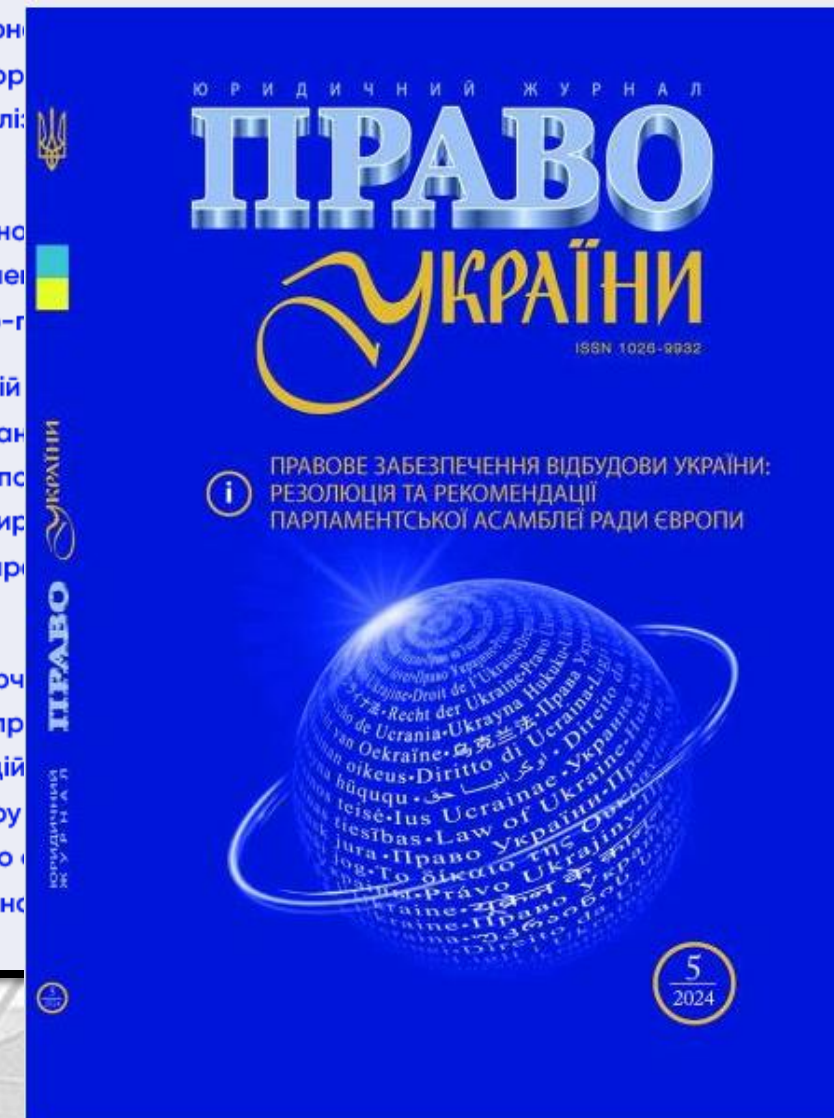
Сторінки 33 – 57

Анотація Створення міжнародних судових інституцій, зокрема Європейського суду з прав людини, з наділенням його рішень загальнообов'язковим характером щодо національних правових систем, удосконалення національними судами методологічного інструментарію дослідження та розв'язання судових справ, а також інституційні та процесуальні реформи судових систем країн світу зумовили певні зміни в якості здійснення правосуддя в умовах сьогодення. Як результат, характер дослідження обставин правової реальності, а також глибина аналізу нормативних положень судами у процесі вирішення окремих справ доволі часто сприяють формуванню за результатами розгляду справ положень, що за змістом і значенням не поступаються нормам права, створюваним органами законодавчої та виконавчої влади. Це зумовлює спонукає до наукового розв'язання проблеми судової правотворчості та судової нормотворчості, а також юридичної можливості судів України створювати норми права. Лексико-семантичний аналіз цих конструкцій на шляху досягнення окресленої мети.

Мета статті полягає у визначенні шляхом лексико-семантичного аналізу відповідної термінологічної конструкції "судова правотворчість" і "судова нормотворчість" щодо діяльності суду в аспекті зафіксованих судом правових положень можуть набувати ознак регулятивних нормативно-правових актів.

Автором визначаються методологічні особливості дослідження термінологічних конструкцій, аналізуються особливості сучасного вживання терміна "суд". Здійснюється умовне групування конструкцій "правотворчості" і "нормотворчості" у межах дивергентного та конвергентного підходів з позиції правників. Аналізуються положення Закону України "Про правотворчу діяльність", що набиратимуть чинності з 1 вересня 2024 року, зокрема положення про "правотворчість". Науковий аналіз супроводжується зверненням автора до нормативно-правових актів Європейського суду з прав людини, а також результатів наукових юридичних досліджень.

Установлюється, що змістова неусталеність на доктринальному рівні категорій "правотворчості" ("нормотворення"), а також більш широка змістовно історична інтерпретація відповідних правових конструкцій на рівні юридичної науки усього діапазону понятійно-категоріальних конструкцій "правотворення", "судова нормотворчість" і "судове нормотворення". Водночас з точки зору формалізацією положеннями законодавства категорії "правотворчість", що також непрямо впливає на більш оптимальним для позначення відповідної діяльності суду вбачається вживання терміна "нормотворення".

Заходи, в яких брали участь судді судової палати протягом 2024 року

46

заходів, у яких протягом 2024 року взяли участь судді судової палати та працівники управління

8

круглих столів

3

презентації

4

конференції,
з них 2 міжнародні

2

тренінги

3

зустрічі,
з них 1 онлайн

1

робоча нарада

3

форуми

1

захід із вирішення спорів

Судді судової палати протягом 2024 року спільно з Національною школою суддів України продовжували роботу з організації навчання суддів місцевих і апеляційних господарських судів, а також працівників апарату

14 лютого відбулась підготовка суддів місцевих господарських судів та тренінг у межах зазначеної підготовки «Розгляд спорів щодо публічних закупівель господарськими судами», де з доповіддю на тему «Процедура розпорядження майном: поняття, наслідки та строк дії» виступив суддя, секретар судової палати **Олег Васьковський**

22 березня на семінарі для суддів місцевих та апеляційних господарських судів «Особливості провадження у справах про неплатоспроможність фізичних осіб» представив увазі його учасникам доповідь на тему «Особливості визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів: судова практика» суддя-спікер судової палати **Сергій Жуков**

23 травня Одеським регіональним відділенням Національної школи суддів України проведено семінар «Актуальні проблеми розгляду справ про банкрутство юридичних осіб», на якому з доповіддю на тему «Банкрутство державних підприємств» виступив суддя, секретар судової палати **Олег Васьковський**.

Заходи Національної школи суддів України, в яких взяли участь працівників управління протягом 2024 року

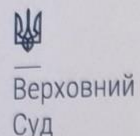

5

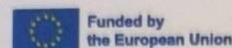
підготовок та підвищення рівня кваліфікації працівників

3

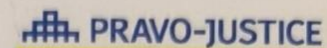
семінари для помічників суддів

Верховний
Суд

Funded by
the European Union

Матеріали
круглого столу на тему

«ОСОБЛИВОСТІ
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ
ПРО НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ»

25 жовтня 2024 року

м. Львів

Верховний
Суд

Funded by
the European Union

ПРОГРАМА
круглого столу

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ
У СПРАВАХ ПРО НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ

25 жовтня 2024 року

Зхідний апеляційний
господарський суд

м. Львів,
вул. Личаківська, 11

ПРОГРАМА
РОБОЧОЇ НАРАДИ ЗА
УЧАСТЮ СУДДІВ
АПЕЛЯЦІЙНИХ
ГОСПОДАРСЬКИХ
СУДІВ, ЯКІ
СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ НА
РОЗГЛЯДІ СПРАВ ПРО
БАНКРУТСТВО

26 КВІТНЯ 2024 РОКУ

Касаційний господарський суд
м. Київ

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Заходи, які проводились судовою палатою протягом 2024 року

26 квітня 2024 року в приміщенні КГС ВС відбулась робоча нарада за участю суддів апеляційних господарських судів, які спеціалізуються на розгляді справ про банкрутство

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Заходи, які проводились судовою палатою протягом 2024 року

25 жовтня 2024 року КГС ВС спільно із Західним апеляційним господарським судом за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice» було проведено круглий стіл на тему «Особливості провадження у справах про неплатоспроможність фізичних осіб»

*Круглий стіл «Особливості провадження у справах про неплатоспроможність фізичних осіб»
25 жовтня 2024 року м. Львів*

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Заходи, на яких обговорювалися питання застосування КУзПБ

Презентація моніторингового звіту
Міністерства юстиції України
05 березня 2024 року

Судова міжнародна науково-практична конференція «Україна
на шляху до євроінтеграції: ефективне управління державною
власністю як інструмент відновлення економіки України. Місія
та візія господарської юрисдикції»
31 травня 2024 року

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Заходи, на яких обговорювалися питання застосування КУзПБ

II національний форум на тему
«Неплатоспроможність та
банкрутство в Україні. Виклики
військового часу»
14 червня 2024 року

IX Форум з конкурсного права
17 жовтня 2024 року

Практичний тренінг для суддів "Медіація,
фасилітація та усвідомленість
м. Жнін, Познанське воєводство, Польща
2 – 7 грудня 2024 року

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Толока з прибирання
території Національного
ботанічного саду імені
Миколи Гришка
30 березня 2024 року

Верховний
Суд

Дякуємо за увагу!
Разом до Перемоги

